KKSU/ODL/W/2021/1

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्
मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्
एम्.ए.(संस्कृतम्) प्रथम-सत्र-परीक्षा
प्रथमप्रश्नपत्रम् - वैदिकसूक्तम्

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

.....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ उचितविकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत। **१०**

उचित पर्याय निवडून उत्तर लिहा.

१. अग्निसूक्तं ऋग्वेदस्य कस्मिन् मण्डले अस्ति ?

अग्निसूक्त ऋग्वेदाच्या कोणत्या मण्डलात आहे ?

अ) १ आ) २ इ) ३ ई) ४

२. इन्द्रसूक्तं ऋग्वेदस्य कस्मिन् मण्डले अस्ति ?

इन्द्रसूक्त ऋग्वेदाच्या कोणत्या मण्डलात आहे ?

अ) २ आ) ३ इ) ४ ई) ५

३. अक्षसूक्ते कति मन्त्रा: सन्ति ?

अक्षसूक्तात किती मन्त्र आहेत ?

अ) १२ आ) १४ इ) १६ ई) २२

४. पुरुषसूक्ते कति मन्त्रा: सन्ति ?

पुरुषसूक्तात किती मन्त्र आहेत ?

अ) १० आ) २० इ) २१ ई) २२

५. शिवसङ्कल्पसूक्तं कस्मिन् वेदे अस्ति ?

शिवसङ्कल्पसूक्त कोणत्या वेदात आहे ?

अ) ऋग्वेदे आ) यजुर्वेदे इ) सामवेदे ई) अथर्ववेदे

६. सांमनस्यसूक्ते कति मन्त्रा: सन्ति ?

सांमनस्य सूक्तात किती मन्त्र आहेत ?

अ) १७ आ) २७ इ) १६ ई) ०७

७. पुरुषसूक्तस्य देवता क: ?

पुरुषसूक्ताची देवता कोणती आहे ?

अ) ब्रह्मा आ) नारायण: इ) विष्णु: ई) रुद्र:

८. अन्तरिक्षस्थानीय: देवता क: वर्तते ?

अन्तरिक्षस्थानीय देवता कोणती आहे ?

अ) अग्नि: आ) रुद्र: इ) इन्द्र: ई) पुरुष:

९. पृथ्वीस्थानीय: देवता क: वर्तते ?

पृथ्वीस्थानीय देवता कोणती आहे ?

अ) इन्द्र: आ) अग्नि: इ) सविता ई) पुष्य

१०. सृष्टिक्रक्रिया कस्मिन् सूक्ते वर्तते ?

सृष्टी प्रक्रिया कोणत्या सूक्तात आहे ?

अ) रुद्रसूक्ते आ) अग्निसूक्ते इ) पृथ्वीसूक्ते ई) पुरुषसूक्ते

प्र. २ अधोलिखितेषु प्रश्नत्रयस्य उत्तराणि लिखत। **१५**

खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१. अग्नि: पूर्वेभिर्ऋषिभि: ..... ससन्दर्भं स्पष्टीकुरुत।

अग्नि: पूर्वेभिर्ऋषिभि: ..... ससन्दर्भ स्पष्ट करा.

२. अग्ने यं यज्ञमध्वरं ..... ससन्दर्भं व्याख्यां लिखत।

अग्ने यं यज्ञमध्वरं ..... ससन्दर्भ व्याख्या करा.

३. अग्निर्होता कविक्रतु: ..... मन्त्रस्य ससन्दर्भं व्याख्यां लिखत।

अग्निर्होता कविक्रतु: ..... ससन्दर्भ व्याख्या करा.

४. उपत्वाग्ने दिवेदिवे..... ससन्दर्भं स्पष्टीकुरुत।

उपत्वाग्ने दिवेदिवे..... ससन्दर्भ स्पष्ट करा.

प्र. ३ अधोलिखितेषु प्रश्नत्रयस्य उत्तराणि लिखत। **१५**

खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१. यो जात एव प्रथमो ..... इत्यस्य आशयं स्पष्टीकुरुत।

यो जात एव प्रथमो ..... याचा आशय स्पष्ट करा.

२. यो हत्वा हिमरिणात् ..... इत्यस्य वर्ण्यविषयं लिखत।

यो हत्वा हिमरिणात् ..... या मन्त्राचा वर्ण्य विषय लिहा.

३. येनेमा विश्वा च्यवना ..... मन्त्रस्य व्याख्यां कुरुत।
येनेमा विश्वा च्यवना ..... मन्त्राची व्याख्या करा.

४. यं क्रन्दसी संयती ..... इत्यस्य सारांशं लिखत।
यं क्रन्दसी संयती ..... या मन्त्राचा सारांश लिहा.

प्र. ४ द्युतक्रीडाया: समाजे क: दुष्परिणाम: भवति स्पष्टीकुरुत। **१५**
द्युतक्रीडेचा समाजावर कोणता दुष्परिणाम होतो स्पष्ट करा.

प्र. ५ पुरुषदेवताया: महत्त्वं विलिख्य पुरुषसूक्तस्य सारांशं विशदयत। **१५**
पुरुष देवतेचे महत्त्व लिहून पुरुष सूक्ताचा सारांश लिहा.

प्र. ६ शिवसङ्कल्पसूक्तस्य महत्त्वं विलिख्य शिवसङ्कल्पसूक्तस्य सारांशं लिखत। **१५**
शिवसंकल्प सूक्ताचे महत्त्व लिहून शिवसंकल्प सूक्ताचे सारांश लिहा.

प्र. ७ सांमनस्यसूक्तस्य महत्त्वं विलिख्य सांमनस्यसूक्तस्य सारांशं लिखत। **१५**
सांमनस्य सूक्ताचे महत्त्व लिहून सांमनस्य सूक्ताचे सारांश लिहा.

.....

KKSU/ODL/W/2021/2

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, रामटेकम्
मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्
एम्.ए.(संस्कृतम्) प्रथम-सत्र-परीक्षा
द्वितीयप्रश्नपत्रम् - व्याकरणम्

समयः - २.३० होरा **पूर्णाङ्काः -७०**

.....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यः)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ एक वाक्येन उत्तरत। **१०**

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. सुप् प्रत्ययाः कति सन्ति ?
सुप् प्रत्यय किती आहेत ?

२. माहेश्वरसूत्राणि लिखत।
माहेश्वर सूत्र लिहा.

३. अकुह..... सूत्रं पूरयत।
अकुह..... सूत्र पूर्ण करा.

४. परोक्षे कः लकारः विधीयते ?
परोक्ष अर्थी कोणत्या लकाराचे विधान होते ?

५. चवर्गस्य उच्चारणस्थानं किम् ?
चवर्गाचे उच्चारण स्थान कोणते ?

६. अकारस्य भेदाः कति सन्ति ?
अकाराचे भेद किती आहे ?

७. एकारस्य उच्चारणस्थानं किम् ?
एकाराचे उच्चारण स्थान कोणते ?

८. राम शब्दस्य द्वितीया-एकवचनस्य रूपं लिखत।
राम शब्दाचे द्वितीया एकवचनाचे रूप लिहा.

९. भू धातोः लट् लकारस्य प्रथमपुरुष-बहुवचनस्य रूपं लिखत।
भू धातुचे लट् लकारातील प्रथम पुरुष बहुवचनाचे रूप लिहा.

१०. तिप्तस्..... सूत्रं पूरयत।
तिप्तस्..... सूत्र पूर्ण करा.

प्र. २ सूत्रत्रयं सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत। **१५**

कोणतेही तीन सूत्र सोदाहरण स्पष्ट करा.

१. मुखनासिकावचनो नुनासिक:।
२. अदर्शनं लोप:।
३. अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्यय:।
४. पर: सन्निकर्ष: संहिता।
५. सुप्तिङन्तं पदम्।

प्र. ३ वर्णानाम् उच्चारणस्थानानि विस्तरेण लिखत। **१५**

वर्णांचे उच्चारण स्थान लिहा.

प्र. ४ अधोदत्तेषु सूत्रत्रयं सोदाहरणं लिखत। **१५**

खालीलपैकी तीन सूत्र सोदाहरण लिहा.

१. कृत्तद्धितसमासाश्च।
२. ओसि च।
३. आदेशप्रत्यययो:।
४. टाङसिङसामिनात्स्या:।
५. एङ्ह्रस्वात्सम्बुद्धे:।

प्र. ५ अधोदत्तेषु सूत्रत्रयं सोदाहरणं स्पष्टयत। **१५**

खालीलपैकी तीन सूत्र सोदाहरण स्पष्ट करा.

१. वर्तमाने लट्।
२. एरु:।
३. लृट् शेषे च।
४. झोऽन्त:।
५. आर्धधातुकस्येड् वलादे:।

प्र. ६ रामान्, रामाभ्याम्, रामे, एतेषां ससूत्रं रूपसिद्धिं लिखत। **१५**

रामान्, रामाभ्याम्, रामे यांची ससूत्र रूपसिद्धी लिहा.

प्र. ७ भवेत्, अभवन्, भवामि एतेषां ससूत्रं रूपसिद्धिं लिखत। **१५**

भवेत्, अभवन्, भवामि यांची ससूत्र रूपसिद्धी लिहा.

.....

KKSU/ODL/W/2021/3

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्
मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्
एम्.ए.(संस्कृतम्) प्रथम-सत्र-परीक्षा
तृतीयप्रश्नपत्रम् – दर्शनम्

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

.....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु अष्टप्रश्नेषु **सप्तप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या आठ प्रश्नांपैकी **सात प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तराणि एकवाक्येन लिखत। **१०**

खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.

१. साङ्ख्यदर्शनस्य प्रणेता क: ?

साङ्ख्य दर्शनाचे प्रणेता कोण आहे ?

२. दु:खस्य प्रकारा: के ?

दु:खाचे प्रकार कोणते ?

३. योगसूत्रं केन लिखितम् ?

योगसूत्र कोणी लिहिले ?

४. कति चित्तवृत्तय: ?

चित्तवृत्ती किती आहेत ?

५. योगस्य अष्टाङ्गानि कानि ?

योगाची आठ अंगे कोणती ?

प्र. २ दु:खेषु अनुद्विग्नमन:सुखेषु विगतस्पृह: क: अस्ति ? तस्य स्वभाववर्णनं कुरुत। **१०**

दु:खेषु अनुद्विग्नमन:सुखेषु विगतस्पृह: असा कोण आहे ? अशा व्यक्तीचे स्वभाववर्णन करा.

प्र. ३ साङ्ख्यदर्शनानुसारेण मोक्षसङ्कल्पनां विशदयत। **१०**

साङ्ख्यदर्शनानुसार मोक्ष संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र. ४ साङ्ख्यानाम् अन्धपङ्गुन्यायं लिखत। **१०**

साङ्ख्यांचा अंधपंगुन्याय स्पष्ट करा.

प्र. ५ सत्कार्यवादं विशदयत। **१०**

सत्कार्यवाद विशद करा.

प्र. ६ चित्तवृत्तीनां सङ्ख्या का इति स्पष्टयित्वा ता: वर्णयत। **१०**

चित्तवृत्तींची संख्या सांगून त्यांचे वर्णन करा.

प्र. ७ योगदर्शनानुसारेण ईश्वरतत्त्वं विशदयत। **१०**

योगदर्शनानुसार ईश्वरतत्त्व विशद करा.

प्र. ८ योगमार्गे अन्तरायान् विशदयत। **१०**

योगमार्गातील अडथळे विशद करा.

.....

KKSU/ODL/W/2021/4

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय:, रामटेकम्
मुक्त-दूरस्थशिक्षणकेन्द्रम्
एम्.ए.(संस्कृतम्) प्रथम-सत्र-परीक्षा
चतुर्थप्रश्नपत्रम् - संस्कृतसाहित्यम्

समय: - २.३० होरा **पूर्णाङ्का: -७०**

.....

सूचना -अन्यथानिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

विशेष निर्देश नसल्यास उत्तरे स्वीकृत भाषेत लिहावीत.

अधोदत्तेषु सप्तप्रश्नेषु **पञ्चप्रश्नानाम्** उत्तराणि लिखत। **(प्रथम: प्रश्न: अनिवार्य:)**

खाली दिलेल्या सात प्रश्नांपैकी **पाच प्रश्न** सोडवा. **(पहिला प्रश्न अनिवार्य आहे)**

प्र. १ एकेन वाक्येन उत्तरत। **१०**

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. रघुवंशम् महाकाव्ये कति सर्गा: सन्ति ?
रघुवंशम् महाकाव्यात किती सर्ग आहेत ?

२. रघुवंशस्य आधारग्रन्थ: क: ?
रघुवंशाचा आधारग्रन्थ कोणता ?

३. नन्दिनी कस्या: पुत्री ?
नन्दिनी कोणाची मुलगी आहे ?

४. रघुवंशस्य मङ्गलाचरणे कस्य स्तुति: वर्तते ?
रघुवंशाच्या मंगलाचरणात कोणाची स्तुती केली आहे ?

५. राजादिलीपस्य गुरु: क: ?
राजा दिलीपाचे गुरु कोण ?

६. रघुवंशम् महाकाव्यस्य रचयिता क: ?
रघुवंशम् महाकाव्याचा रचयिता कोण ?

७. राजादिलीपस्य पत्न्या: नाम किम् ?
राजा दिलीपाच्या पत्नीचे नाव काय ?

८. 'वंशस्थ' वृत्तस्य लक्षणं लिखत।
'वंशस्थ' वृत्ताचे लक्षण लिहा.

९. ..... च पञ्चचामरं वदेत्। रिक्तस्थास्य पूर्तिं कुरुत।
..... च पञ्चचामरं वदेत्। रिकाम्याजागी योग्य पद लिहा.

१०. 'ननमययुतेयं' किं वृत्तं भवति ?
'ननमययुतेयं' कोणते वृत्त होय ?

प्र. २ टिप्पणीद्वयं लिखत। **१५**

कोणत्याही दोन टीपा लिहा.

१. गणपरिचय:
गणपरिचय

२. हरिणी वृत्तम्
हरिणी वृत्त

३. कविकुलगुरु-कालिदास:
कविकुलगुरु कालिदास

४. वसिष्ठोपदेश:
वसिष्ठोपदेश

प्र. ३ रघुवंशस्य प्रथमसर्गस्याधारेण वसिष्ठाश्रमस्य वर्णनं स्वशब्दै: लिखत। **१५**

रघुवंशाच्या प्रथमसर्गाच्या आधारे वसिष्ठाश्रमाचे वर्णन स्वत:च्या शब्दात लिहा.

प्र. ४ रघुवंशस्य प्रथमसर्गमनुसृत्य कालिदासस्य उपमासौन्दर्यं स्पष्टयत। **१५**

रघुवंशाच्या प्रथमसर्गाच्या आधारे कालिदासाचे उपमासौन्दर्य स्पष्ट करा.

प्र. ५ रघुवंशस्य प्रथमसर्गस्य सारं स्वशब्दै: लिखत। **१५**

रघुवंशाच्या प्रथमसर्गाचा सार स्वत:च्या शब्दात लिहा.

प्र. ६ भुजङ्गप्रयात-रथोद्धता-स्रग्धरावृत्तानां सोदाहरणं लक्षणं विवेचयत। **१५**

भुजङ्गप्रयात, रथोद्धता आणि स्रग्धरा वृत्तांचे सोदाहरण सलक्षण विवेचन करा.

प्र. ७ पृथ्वी-शिखरिणी-उपगीतिवृत्तानां सोदाहरणं सलक्षणं च विवेचनं कुरुत। **१५**

पृथ्वी, शिखरिणी, उपगीति वृत्तांचे लक्षणासह सोदाहरण विवेचन करा.

.....